

Ollscoil na hÉireann, Gaillimh

DÁMHA NA nDÁN AGUS AN LÉINN CHEILTIGH

SCRÚDUITHE AN DARA SEIMEASTAIR 1999

WE206

20th CENTURY WELSH PROSE II

Ian Hughes
Geraint Sion Williams
Máirín Ní Dhonnchadha

1 1/2 awr
1 credyd

1 1/2 hours
1 credit

- [1] Atebwch unai [a] neu [b]
Answer either [a] or [b]

[a] Cyfieithwch y dyfyniad hwn o Gymraeg i Saesneg. Nodwch enw'r awdur, enw'r cymeriad sy'n siarad, enw'r darn y daw'r dyfyniad ohono, a ffurf y darn hwnnw.

Translate this extract from Welsh to English. Note the name of the author, the name of the character speaking, the name of the piece from which the extract has been taken, and the form of that piece.

'Fedra i ddim dianc rhagot ond trwy farw,
Mae gwenwyn dy gusanau yn fy ngwaed.
I ba beth y bydda' i byw? I brofi am oes
A brofais eisioes, y syrffed sy'n y cnawd
A'r gwae a'r gwarth o ganwaith ofer syrffedu?
Bedd heb yfory yw dy serch; ni chwardd
Baban ar dy fynwes; nid oes grud yn dy gaer;
Ond yn y nos bu swn adyn o'i go'
Yn udo ar fronnau cryfion yn y tywyll,
Brathu budreddi a chrechwen gw dihŵ.
Collais i lwybrau dynol i ddilyn ffagl
A phibau hud y gors, a suddais ynddi,
Cofleidio seren, ystlum ar fy min;
Heddiw daeth bollt i'm taro a deffrois;
Mi welaf Benllyn, gwelaf fy mebyd yno,
A'm gweld i'n awr, och ffaidd, a'th dremio dithau -
Gwell gennyf i na'th gusan gleddyf dy ŵr.

- [b] Cyfieithwch y dyfyniad hwn o Gymraeg i Saesneg. Nodwch enw'r awdur, enw'r cymeriad sy'n siarad, enw'r darn y daw'r dyfyniad ohono, a ffurf y darn hwnnw.

Translate this extract from Welsh to English. Note the name of the author, the name of the character speaking, the name of the piece from which the extract has been taken, and the form of that piece.

"Nid yw'r meistri'n malio dim ond iddynt gael eu helw a'u harian gwaed. Nid oes gan y gweithwyr fodfedd o dir iddynt eu hunain ar ôl yr holl lafur. Y mae'n rhaid iddynt dalu'n ddrud am ddarn o dir i'w claddu. Pa fudd sydd i'r werin yn y Rhyfel? Beth iddi hi yw baner buddugoliaeth a chlod militariaeth? Beth iddi hi yw ennill tiroedd a ffynhonnau olew? Pam y mae'n rhaid iddi hi roi ei meibion i ymladd rhyfeloedd y cyfoethogion? Ni fydd y werin ddim elwach. Ymladded y penaethiaid eu rhyfeloedd eu hunain. Ond y maent hwy ymhell y tu ôl i linell y tân, mewn swyddi segur.

"Daw dydd dialedd y werin. Fe egyr hi ei llygaid pan ddaw'r newyn a'r tlodi a'r trethi, ac wedyn, hi a dry ar ei gormeswyr a'u rhwygo. Brysied y chwyldroad. Pan sefydlir Comiwnyddiaeth ymhob gwlad yn Ewrob, y pryd hynny y rhoddir terfyn ar ryfel, ac y caiff y werin weld o lafur ei henaid a'i dwylo".

Y Llywydd: A ydych yn euog neu'n ddieuog?

Y Carcharor: Am fy mod yn sifilian ac nid milwr, dieuog.

[2] *Ysgrifennwch draethawd yn Gymraeg neu Saesneg ar unai [a] Saunders Lewis neu [b] ryddiaith Gymraeg yn y deng mlynedd ar hugain diwethaf.*

Write an essay in Welsh or English on either [a] Saunders Lewis or [b] Welsh prose in the last thirty years.